

=====

ŠKOLA NARUBY aneb POHLED Z DRUHÉ STRANY

=====

Část 2. – Sále ještě nudné pokračování nutného úvodu

=====

(Kdo nečetl preambuli k 1. části, nechť tak učiní v zájmu svého duševního zdraví teď!)

Na střední škole mne kromě preferované chemie okouzila i matematika. Ne že bych byl nejlepší ve třídě, na matiku byla nejlepší dokonce (!) jedna dívka. Zjistil sem ale, že když jsem se díky svému „samouctví“ matematikou prokousal, že ji dokáži o přestávkách vysvětlit i spolužákům. Netrvalo dlouho, nějak se to rozkřiklo a zakrátko jsem měl houfek „věrných“, kteří si ke mně chodili pro rozumy. Před maturitou se dokonce některé spolužačky vyjádřily, že pokud „do nich tu matiku nenacpe Šafra, tak nikdo“. O „svaťáku“ bylo krásné počasí, tak to „nacpávání“ probíhalo v Praze v Riegrových sadech. Ze zúčastněných mladých dam odmaturovaly všechny. Jenže ono se to rozkřiklo už někdy v průběhu druhého ročníku a moje bývalá třídní ze ZŠ mi dohodila na doučování několik děcek z okruhu svých známých. A já měl najednou zcela nečekaně určitý zdroj příjmů. A byl to současně první krůček, byť v té době významu netušeného, na druhou stranu školní barikády.

V chemii to chodilo v mém případě tak, že jsem naposledy byl zkoušen v prvním pololetí prvního ročníku. Pak jsem už nikdy vyvolán nebyl, psal jsem pouze písemky, většinou se tam něco počítalo a s tím nebyl problém. Část peněz, které jsem si vydělal, jsem investoval do chemické literatury. Jako pravidelný návštěvník knihovny jsem hltal literaturu všemožného zaměření, Čapka, Jiráska nevyjímaje.

Z maturitní zkoušky se stal svým způsobem kabaret. Největší ránu mi předem ušetřila profesorka chemie, když mi na chodbě asi týden před „svaťákem“ řekla: „Šafro, jistě jste si všiml, že jsem vás už léta nevyvolala k tabuli. Očekávám tedy, že budete u maturity excelovat“. Taková důvěra ovšem zavazuje a svazuje, a mírně roztřesen jsem podstatnou část „svaťáku“ oproti původním záměrům věnoval chemii. Z toho ostatního jsem žádný vítr neměl. Na té pokrokově řízené škole se navzdory režimu nematurovalo povinně z ruštiny, ale ze západního jazyka, v mém případě z němčiny (maminka pocházejí z dvoujazyčného Podkrkonoší mi už na ZŠ platila kurzy němčiny u Osvětové besedy, měl jsem proti ostatním docela slušný náskok. S ruštinou by to bylo daleko horší, neboť výuka na ZŠ nestála za nic). Měli jsme rozšířenou výuku západního jazyka, takže němčinu jsme měli každý den. Němčinářka, důkladná starší dáma, nás ovládala železnou pěstí kancléře Bismarcka, museli jsme vyprávět německé pohádky a znát kdejakou německou reálii, o „průvodcování“ Prahou nebo Československem ani nemluvě. Díky bohaté zásobě povědomostí z literatury ani čeština nepředstavovala problém. O matematice už zmínka padla. Nakonec přišel den D, okamžik O. Začínalo se češtinou. A hned zádrhel, k vylosovanému číslu otázky patřila podle nějakého složitého klíče otázka jiného čísla, což mi možná i řekli, ale já to „neviděl“ a připravil jsem se na něco jiného. Jakmile jsem před komisí otevřel zobák, zašumělo to, všem došlo, že nastal problém. Ublížit mi nechtěli, jen nevěděli, jak to napravit. Tak jsem velkoryse mávl rukou, ať mi řeknou, o čem mám mluvit a jel jsem bez přípravy a bez přerušování. V němčině jsem cosi odvyprávěl, to už si nepamatuji, ale problém nebyl. V matematice problém byl, ale srandovní. Všechno jsem bez chyby spočítal, nějaké logaritmické rovnice a operace s mocninami, ale matikářka hlasem mohutným hřímala „Šafro, mluvte matematicky přesně!“. Já ten matematický výkon doprovázel výroky jako „...a pak se tady tohle sečte s támhle tím...“ a nebylo tedy divu, že se pánové Leibnitz, Gauss, Descartes a další v hrobech rozpadali na vířící popel. Ale nakonec na mne matikářka mrkla, jako že dobře. Posléze došlo na chemii. „Výroba a použití mýdel“. No to (ne)měli

dělat. Já bleskem „vyrobil“ nějaké mýdlo, prakticky jsme to dělali i v laboratoři. Z něho jsem vytvořil emulsi a pak celý výklad přehodil na tzv. emulsní polymeraci. To se ovšem ve škole vůbec nebralo. Zkoušející nejdříve nevěřicně vykulila oči, pak se rozzářila, a já polymeroval, a když emulsně, tak ještě i suspensně a blokově a také na fázovém rozhraní a skopolymeroval jsem kdeco s kdečím. Všichni ztuhli, poslouchali, nikdo mne nepřerušil, pouze nakonec „už dost, dost, dost!“. A bylo po maturitě. 1,2,1,1.

Zbývá předeslat, že polymerace se mi pak staly za několik let osudem na VŠCHT, kde jsem se specializoval na technologii kaučuků a plastických hmot. Před několika dny mne tady na FB ve skupině Malování rozesmál jeden zdejší alfa-samec, který mne opakovaně napomenul, že hlásám bludy, protože podle něj se olejové barvy nedají ředit běžnými ředidly, poněvadž by polymer „byl fuč“, a radil mi, abych se nejdříve informoval u „nějakého chemika“, než něco takového napíšu. Pochechtával jsem se celý večer, manželka se stejnou specializací také. Tihle sebevědomí alfa-samci jsou kořením života.

Už před maturitou se doma řešilo, co se mnou dále. Tenkrát to nechodilo tak, že dětičky dělaly milost rodičům, když se uvolily jít „něco“ studovat. Já „musel“ doma pěkně poprosit, jestli by mne rodiče nechali dále studovat, a to chemii. V „obyčejném“ prostředí, z něhož jsem pocházel, to bylo cizí slovo a rodiče se snažili zjistit, jestli mne to vůbec uživí. Vznegli tedy dotazy na všechny strany známým a příbuzným, a teprve když ti je ujistili, že chemie mne opravdu uživí, dali mi souhlas k dalšímu studiu. Že bych studium nějak flákal nebo dokonce nedokončil, to nepřicházelo vůbec v úvahu. Živit parazita, to je dnes sice státní politika, ale tenkrát to bylo dost nemyslitelné. Psal se rok 1966.

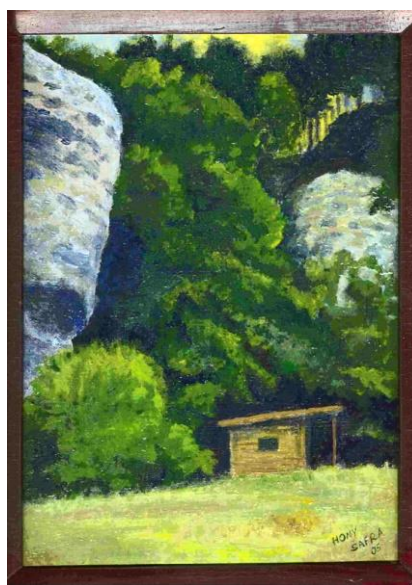
Ještě před dovršením plnoletosti stal jsem se svazarmovským „bafuňářem“. Tak se stalo, že jsem jel také jako vedoucí výpravy Prahy 3 – Žižkova na mistrovství republiky v Sokolovském závodě branné zdatnosti do zasněženého Liberce. V té výpravě mohlo být asi tak třicet lidí (plný autobus) z nejrůznějších svazarmovských specializací, účastníků předvojenské výchovy, ba i skupina vysokoškoláků i s docentem. Všechno dobře dopadlo, oběhal jsem na závodě vše, co bylo potřeba (mobilní telefony neexistovaly, všechno se řešilo osobně, to jsem zvládl - šatny, organizaci stravování, ubytování, uložení zbraní a střeliva, startovní záležitosti...). Závod proběhl k plné spokojenosti, pár medailí jsme vezli. A když se autobus blížil ku Praze, začal mi ten docent od vysokoškoláků děkovat, jak to bylo dobře zvládnuto. Tož jsem mu prozradil tajemství, že ještě nejsem plnoletý. Dodnes vidím jeho nechápavý obličej, pak mu to došlo a začal to vykřikovat do útrob autobusu. Sklidil jsem velký potlesk. Sladké tajemství, že jsem navíc prakticky hluchý, jsem mu ani neřekl. Proč také? Vše dobře dopadlo.

Když jsme měli maturitu zdárně za sebou, vyrazili jsme s kamarádem-bráškou Pedrem Čmuchačkem do podhouských pustin a s dalším kamarádem jsme tam postavili zálesácký srub. Ale to už je na jiná vyprávění, se školou související jen velmi okrajově. On se totiž zhruba v té době rozpadl funkcionářský kádr svazarmovské mládeže na Žižkově. A současně se chlapi z předvojenské přípravy na mne obrátili, že mají pod Houskou svazarmovský pozemek, který nebudou potřebovat, a jestli chceme, ať si tam něco postavíme. Ze mne se na několik let stal vedoucí Klubu mládeže, Svazarm nám zajistil klubovnu v jednom bývalém suterenním prvorepublikovém obchůdku i poskytl jisté zázemí zbrojní, my jsme dali s Pedrem dohromady partu mladých kluků, pro Svazarm jsme pořádali různé akce na školách (střelecké závody a podobně), účastnili se všelijakých závodů (ve střelbě z malorážky jsem měl dokonce II. výkonnostní třídu) a pak už jsme víceméně bezuzdě trampovali. Mluvím o tom proto, že zkušenosti s vedením té divoké tlupy se mi v budoucnu jako kantorovi i jako otci se skautem spolupracujícím náramně hodily.

Ač jsem z toho měl zprvu jisté obavy, vysokou školu jsem zvládl bez problémů s prospěchem, který mi ostudu nedělal, ale to by také bylo na jiná vyprávění. Snad jen zmínkou sdělím, že když jsem u druhého

vojenského odvodu nenaletěl na fintu, kdy na mne doktor mluvil bez hlasu a já odezíráním reagoval, což vypadalo před komisí jako cirkusové číslo, obdržel jsem tehdy ceněnou „modrou knížku“.

Druhý den po promoci, kterou otec šťastně oplakal, jsem se oženil se spolustudentkou, otec strandista přítom bavit celou malou společnost, a večer jsem s manželkou natrvalo zmizel z nemilované Prahy do Hradce Králové. Tam na mne i ženu čekalo první zaměstnání v gumárenském podniku. Ale o tom zase příště, neboť to už jsem se hodně přesouval na tu vnitřní stranu školní barikády, a tohle tedy budiž konec nudně-nutného úvodu.

ZPĚT

Některé příspěvky z diskuse:

Libuše Vinšová

Hony měl bys napsat o tom všem knížku. Neuvažuješ o tom? ... Klobouk dolů jsi borec!

Hony Šafra

Ono to existuje, dokonce v koženice vázané podobě, ale jen pro rodinnou potřebu. Je toho už několik dílů. ... Tady to zde uveřejněné jsou upravené výňatky.

Hanina Lovebirds

Velmi krásné vyprávění o Vašem mládí. Děkuji Vám. Připomnělo mi to mé mládí na internátě na střední ekonomické škole, když jsem "za cigára" (neměla jsem tehdy na ně peníze) psala všem spolužákům referáty úplně z čehokoli, protože mně zase šla čeština a nebyl problém, když dodali učebnici a kapitoly, z čeho to chtějí, takový referát napsat. Podotýkám, že tam nebyla jen ekonomka, ale protože to byla škola pro zrakově postižené, byly tam i učební obory knihař, zámečnick, čalouník a kartáčník, takže referáty byly nejen z literatury ale i dějepisu.

Hony Šafra

Pro Hanina Lovebirds: V tomto ohledu máme "stejnou" minulost. Už jsem to tu nechtěl rozebírat, ale moje slohové práce na střední škole četla učitelka i v sousedních třídách, a když jsem psal maturitní práci z češtiny, donutila mne ji 5x (!) přečíst. Napovídat nemohla, a chtěla abych vychytil všechny interpunkční chybičky, aby mi to nezkazily. I referáty holkám z nižších ročníků jsem psal také. A v podniku jsem psal slavnostní projevy jak řediteli podniku, tak předsedovi ZV ROH. Byl to jednou dost zvláštní pocit, sedět v hledišti a z jejich úst slyšet dva svoje projevy. 😊

Hanina Lovebirds

Tak to jste trefil, minulost jsme měli asi opravdu stejnou, protože jsem také psala už na základce pro ředitele, co potřeboval a na ekonomce to nebylo jiné. Dokonce mě na to uvolňovali z vyučování, abych mohla pro ně udělat, co potřebovali.

Jinak z maturitních témat jsem si jako jediná ze třídy zvolila úvahu na téma láska a rozvedla ho do lásky k vlasti, mateřské lásky, partnerské lásky, lásky ke koníčkům, zálibám. Má práce obsahovala více jak 10 stran psaného textu, to ve třídě opravdu nenapsal nikdo.

Hony Šafra

Jojo, my grafomani/grafoženy jsme kapitolou sami/y o sobě.

Irena Švecová

Moc pěkně se čte, povídání ze života. Přes překážky ke hvězdám. Na obrázku vpravo je určitě srub pod Houskou. Díky Hony.

Hony Šafra

Per aspera ad astram bylo heslo, které jsme měli na maturitních stužkách.

Irena Švecová

Z latiny na gymplu mi uvízlo jen pár okřídlených rčení a vzpomínka na úžasnou bohémskou důchodkyni latinářku Márinku ❤️

Milan Milpo Polák

Takhle Tě pamatuju!!!

Hony Šafra

Vždyť už jsi také pamětník, byť o století mladší 😊, (nebo 6 let? Ted' nevím...)

Milan Milpo Polák

Náhodou jsem se narodil v druhé polovině minulého století... 1952...

Hony Šafra

Tak jsem to skoro trefil, co jsou dva roky proti geologickým epochám?

Olga Řeháčková

Hlásím se do klubu. Paní profesorka pravidelně zavěšovala můj sešit na nástěnku. V dobrém! ... napsala jsem knížku „Jak to bylo a jak to je“. Bylo to hlavně pro mou rodinu a mladé lidi, aby věděli jak to dříve bylo. Jsou to krátké kapitoly, aby to vůbec přečetli a velkým písmem, aby na to moje kamarádky viděly. Přečetl si to jeden pán, který vydával knihy a hned to poslal do tiskárny i s chybami. Byl to trapas, korektorka nadělala další spoustu chyb. Tak jsem se do toho pustila sama a třetí výtisk už byl relativně v pořádku. Pak nešťastnou náhodou pan vydavatel zemřel.

Pavel Kovář

To je neuvěřitelné(!), po té co jsem unavený sotva dojel domů, spal necelé čtyři hodinky, když mě vzbudila vnučka, ty jsi mě donutil přečíst další část z tvého nenuďného života...Šprty jsem nikdy neměl rád, byl jsem pravý opak, ale ty jsi tak geniální, že hltám každé tvoje slovo a to i bez donucení rád. 😊❤️👍

Hony Šafra

Lichotníku, s Tvými slovy mládnou a odháním viry. A šprt jsem nebyl, na šprtání jsem totiž neměl čas. Musel mi stačit školní výklad, básničky jsem se naučil cestou tramvají a domácí úkoly psal o volných hodinách nebo ráno už ve čtvrt na osm ve škole (z rodinného zvyku jsem všude byl značně včas). Učit se jsem se naučil až na VŠ a málem jsem to nestihl. Ale to je zase na jiná povídání.

Pavel Kovář

...já se školám, učení, čtení a všemu podobnému ve větším počtu lidí vyhýbal 'obloukem', za školou mě samotnému bylo fajn. Nebýt Svitlanky, tak ještě dodneška jezdím bez řidičáku, protože jsem do autoškoly nechtěl...a to podotýkám, jsem řidič z povolání(!). Jak já jezdím rád, denně pracovně přes míru kilometrů.

Myslím, že dokážu spoustu věcí, které pak dělám příkladně, ale těžké je překročit lenost. 😊

Anna Čejpová

Já jsem začala pro děti a pro vnučata psát takové vzpomínky spojené s jídlem, aby to vůbec četly. Napřed to měla být spíš kuchařka pro mou dceru, aby aspoň uměla uklohnit něco pro vnučka, ale pak se to začalo vyvíjet jako moje memoáry. Mělo to být k vánocům, ale bude to spíš k těm příštím.